

Udskriftsdato: 13. december 2025

2018/1 BSF 85 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om en plan for afvikling af kulbrinteproduktionen i Nordsøen over en periode på 10 år

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 29. januar 2019 af Rasmus Nordqvist (ALT), Uffe Elbæk (ALT) og Christian Poll (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om en plan for afvikling af kulbrinteproduktionen i Nordsøen over en periode på 10 år

Folketinget pålægger regeringen af lave en plan for afvikling af kulbrinteproduktionen i Nordsøen over en periode på 10 år.

Bemærkninger til forslaget

Klimakrisen er vor tids største trussel mod livet på jorden. Omstillingen fra fossile brændsler til vedvarende energi er helt afgørende for, at vi sikrer betingelserne for liv på jorden nu og i fremtiden. Derfor skal vi ikke give nye tilladelser til at lede efter fossile brændsler i Nordsøen, men derimod lave en afviklingsplan for kulbrinteproduktionen. At give tilladelse til nye olie- og gasudbudsrunder er i strid med målene i Parisaftalen og de globale bestræbelser på at bremse klimakrisen, inden den får fatale konsekvenser.

Det er på tide at indse, at energipolitik også handler om etik. Det, vi som samfund gør – eller ikke gør – i dag, er afgørende for menneskers liv på jorden nu og i fremtiden. Spørgsmålet er ikke længere, om vi gør noget for at løse problemerne, men om vi gør nok, og om tempoet i omstillingen er højt nok. Som et af verdens rigeste, mest veludviklede og mest innovative lande har Danmark muligheden for og en etisk forpligtelse til at yde en ekstra indsats. Vi kan vælge at være en del af løsningen i stedet for at være en del af problemet. En afvikling af olie- og gasaktiviteterne i Nordsøen handler ikke alene om, hvorvidt det har en målbar effekt på verdens CO₂-udledning. Det handler om at sende et kraftfuldt signal til omverdenen om, at vi tager Parisaftalen og klimavidenskabens anbefalinger alvorligt og giver Danmark en stærkere stemme i de globale bestræbelser på at nå Parisaftalens mål og dermed i de internationale klimaforhandlinger.

Verden styrer lige nu mod en global opvarmning langt højere end de 1,5 grader, som verdenssamfundet med Parisaftalen blev enige om at stræbe efter at holde temperaturstigningen under. Hvis vi overhovedet skal gøre os nogen forhåbninger om blot at nå at bremse temperaturstigningen inden 2 grader, skal langt størstedelen af de allerede kendte fossile reserver forblive i undergrunden.

Den største trussel mod at nå Parisaftalens mål er uoverensstemmelsen mellem videnskabens anbefalinger til, hvordan vi når at bremse klimakrisen, og de enkelte landes og regioners utilstrækkelige klimaplaner. Ifølge FN leverer de handlingsplaner, vi har nu, kun en tredjedel af de nødvendige reduktioner, hvis vi skal holde den globale opvarmning et godt stykke under 2 grader, mens tempoet skal femdobles, hvis vi skal nå 1,5-gradsmålet. Det haster altså med handling: Parisaftalen skal omsættes til politik i løbet af ganske få år.

Derfor mener forslagsstillerne, at Folketinget skal beslutte, at Danmark ikke skal lede efter nye fossile brændsler, men i stedet lave en plan for afvikling af produktionen. Vi skal derfor – inden der igangsættes nye udbudsrunder – fjerne muligheden for at forlænge eksisterende licenser i Nordsøen og i stedet lave afviklingsplaner for alle eksisterende kulbrinteindvindingsanlæg over en 10-årig periode. Da udbudsrunderne typisk rækker 30 år ud i fremtiden, modarbejder disse intentionerne og de tidsmæssige rammer i Parisaftalen.

Der er i 2015 produktion på 55 platforme fordelt på 19 olie- og gasfelter (Energistyrelsens hjemmeside: Om olie og gas (<https://ens.dk/ansvarsomraader/olie-gas/om-olie-og-gas>)). Med den nuværende indvindingsrate på 9 mio. m³ olie og 4,5 mia. nm³ pr. år vil de kendte danske reserver af olie og gas være udtømt fra Nordsøen i 2033 (Danmarks Statistik: »Green National Accounts for Denmark 2015-16« (<https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=27468&sid=gstatuk>)).

En afvikling af olieproduktionen ændrer ikke på, at Danmark fortsat vil købe olie på verdensmarkedet; importen har siden 1980 ligget ret stabilt på 400.000 TJ olieækvivalenter pr. år. I de år, hvor Danmark har været nettoeksportør af olie, er der altså fortsat blevet importeret store mængder olie (Klima- og Energiministeriet: »Faktaark vedr. lancering af redegørelse om forsyningssikkerhed«, februar 2010 (https://ens.dk/sites/ens.dk/files/info/nyheder/nyhedsarkiv/ny-redegoerelse-foerste-skridt-fossil-uaefhaengighed/Faktaark-Fra_nettoeksport_til_nettoimport_feb2010.pdf)).

Parallelt med, at Danmark afvikler aktiviteter i Nordsøen, skal Danmark gradvis reducere sit forbrug

af olie og gas. Dermed vil Danmark gradvis afvikle importen af fossile brændstoffer. Det handler bl.a. om omstilling i transportsektoren fra benzin og diesel til el og biogas, omstilling i bygninger fra oliefyr og senere naturgasfyr til fjernvarme og varmepumper samt omstilling i industrien fra olie og naturgas til vedvarende energikilder.

Danmark opnår indtægter fra nordsøaktiviteter gennem tre kilder: kulbrinteskate, selskabsskat fra kulbrintevirksomhed og udbytter fra Nordsøfonden. Indvindingen er ikke den guldgrube, den har været, især i 00'erne. I 2008 toppede indtægterne og bidrog med 36 mia. kr. til den danske statskasse (Energistyrelsen, Økonomiske nøgletal (https://ens.dk/sites/ens.dk/files/OlieGas/oekonomiske_noegletal.pdf)). I 2016 var indtægterne reduceret til 1,6 mia. kr., og beskatningen på olie og gas udgjorde kun 0,2 pct. af de samlede danske skatteindtægter (Danmarks Statistik: »Green National Accounts for Denmark 2015-16« (<https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=27468&sid=gmatuk>)), og der blev ikke overført penge fra Nordsøfonden (Årsrapport 2016, Nordsøfonden, Nordsøenheden (<http://www.nordsoefonden.dk/sites/default/files/u29/NSF-NSE%20DK%20%C3%A5rsrapport%20endelig.pdf>)). I 2017 udgjorde indtægterne ca. 5 mia. kr.

På den lange bane beregner Skatteministeriet at hente gennemsnitlige indtægter på 6,4 mia. kr. årligt i perioden 2030 til 2046, hvis prisfremskrivningen fra Økonomisk Redegørelse benyttes, og 4,2 mia. kr. årligt, hvis der benyttes en prisfremskrivning, hvor Parisaftalens klimamål overholdes (Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget, alm del – svar på spm. 2, folketingsåret 2018-19). Skatteindtægterne afhænger desuden af prisudviklingen og er derfor forbundet med stor usikkerhed, og indtægterne bør altså af flere grunde ikke indregnes i en ansvarlig økonomisk planlægning.

Hvis man tror på, at der fortsat vil og bør kunne hentes årlige indtægter på 6,4 mia. kr., har vi da råd til at afvikle nordsøaktiviteterne fra 2030? Ja, for dansk økonomi er stærk på den lange bane, og vi er ikke afhængige af nordsøindtægterne for at kunne opretholde og videreudvikle vores velfærdsstat. Ifølge vismandsrapporten fra foråret 2018 er der et gennemsnitligt overskud på 20 mia. kr. om året på de offentlige finanser frem til 2075. En afvikling af nordsøaktiviteterne vil reducere denne overholdbarhed, men vil fortsat efterlade de offentlige finanser stærke.

Danmark står altså over for et valg. Skal vi med en stærk økonomi i ryggen og en aktivitet, der ikke længere er etisk forsvarlig, være det land, der går foran i klimakampen og afvikler vores olie- og gasproduktion?

Skriftlig fremsættelse

Rasmus Nordqvist (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en plan for afvikling af kulbrinteproduktionen i Nordsøen over en periode på 10 år.

(Beslutningsforslag nr. B 85)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.